

PUHETULKKAUS

APUA KOMMUNIKOINTIIN

TULKKAUSPALVELUN TARKOITUS?

- Tulkin välityksellä puhevammaisen henkilö tulee kuulluksi ja ymmärretyksi, ja voi osallistua ja olla kanssakäymisessä toisten ihmisten kanssa.
- Tulkkipalvelun avulla pystytään edistämään puhevammaisten henkilöiden päätöksentekoa ja toimintamahdollisuuksia.
- Tulkkauspalvelu on laissa määritelty oikeus.
- Tulkin käyttäminen on asiakkaalle maksutonta.
- Saadakseen tulkkauspalvelua käyttäjällä tulee olla toimiva kommunikointikeino, jonka avulla voi ilmaista omaa tahtoaan.
- Tulkkauspalvelun avulla käyttäjien elämänlaatu usein paranee.

PUHETULKKAUS

- Tulkki välittää puhevammaisen henkilön ilmaisut toiselle henkilölle puhekielellä.
- Tulkki muokkaa kuulemansa puheen puhevammaisen henkilön ymmärtämään muotoon.
- Tulkkausta on esimerkiksi epäselvän puheen toistaminen, viestien tuottaminen asiakkaalle esim. kuvilla tai tukiviittomilla.
- Puhevammaisen asiakas voi tuottaa viestejä esimerkiksi puheella, ilmeillä ja eleillä, yksittäisillä sanoilla ja kuvilla.
- Puhetulkin käytölle ei ole ikärajoja.
- Jokaisen asiakkaan tulkkauspalvelun sisältö on yksilöllinen ja asiakkaan kommunikointikeinojen mukainen.
- Puhetulkki on aina koulutettu ammattilainen.

PUHEVAMMAISEN KOMMUNIKOINTIKEINOJA

- Puhe
- Kuvat (kommunikointikansiot, kommunikointitaulut, irtokuvat)
- Piirtäminen
- Kirjoittaminen
- Tukiviittomat ja sormiaakkoset
- Aakkostaulu
- Katsekehikko
- Eleet ja ilmeet
- Kommunikoinnin apuvälineet (tabletti, kommunikaattori, tietokone, matkapuhelin, ohjelmat)

MISSÄ VOIT KÄYTTÄÄ PUHETULKKIA?

- Voit tilata puhetulkin mihin vain tilanteeseen.
- Esimerkiksi:
 - Asiointi (kauppa, virastot, lääkäri ym.)
 - Harrastukset ja virkistyminen
 - Työssäkäynti, päivätoiminta
 - Opiskelu perusopintojen jälkeen
 - Yhteiskunnallinen osallistuminen (kokoukset, seminaarit ym.)
 - Ystävien ja sukulaisten tapaaminen
 - Lomakkeiden täyttö, tekstin kirjoittaminen
 - Puhelintulkkaus

TULKKAUSPALVELUN HAKEMINEN

- Tulkkauspalveluoikeutta haetaan kirjallisesti Kelasta.
- Palvelua hakee puhevammainen henkilö tai hänen edustajansa.
- Palvelua on oikeus saada vähintään 180 tuntia vuodessa. Tunteja saa tarvittaessa lisää. Opiskeluun liittyvään tulkkaukseen ja ulkomaan matkoille tulkkauspalvelua haetaan erikseen.
- Hakemuksen liitteeksi täytetään Kelan asiakasprofiililomake. Hakemuksessa kerrotaan mm. millaisia kommunikointikeinoja hakija käyttää ja millaista tulkkausta hän tarvitsee.
- Hakemuksen liitteenä on oltava sosiaali- tai terveystieteiden tai muun asiantuntijan (esim. puheterapeutti) lausunto tulkkaustarpeesta ja vamman laadusta.
- Hakemuksia saa Kelan toimistosta tai sen voi tulostaa verkosta. Hakemuksen voi lähettää postitse tai jättää Kelan toimipisteeseen.
- Tulkkipalvelupäätös postitetaan hakijalle.

PEREHDYTYS TULKKAUSPALVELUUN

- Kela perehdyttää uudet asiakkaat tulkkipalvelun käyttöön.
- Perehdytys on vapaaehtoista.
- Perehdytyksessä asiakas tapaa Kelan välittämät tulkit, jotka opastavat tulkkauspalvelun käyttöön. Paikalla on hyvä olla mukana asiakkaan lähihenkilö/lähihenkilöitä (esim. omainen, avustaja, puheterapeutti).
- Asiakkaalle kerrotaan kuinka voit käyttää tulkkia.
- Tulkin ja lähihenkilön kanssa tarkistetaan yhdessä asiakastietolomake.
- Perehdytyksen lopuksi otetaan yhteys tulkkivälitykseen ja tehdään koetilaus.

TULKIN TILAAMINEN

- Puhetulkki tilataan Kelan tulkkauspalvelun välityskeskuksesta.
- Tulkin voi tilata soittamalla, tekstiviestillä, sähköpostilla tai etäpalvelulla.
- Tilauksessa kerrotaan tilauksen päivä, alkamis- ja loppumisaika, paikka sekä tilaisuuden luonne.
- Välityskeskus etsii tilaukseen sopivan vapaan tulkin.
- Asiakas voi halutessaan tehdä tulkkilistan itselleen sopivista tulkeista. Listan avulla asiakkaalla on aina mahdollisuus käyttää tuttuja tulkkeja.

MIKSI KÄYTTÄISIN PUHETULKKIA?

- Tulkin kanssa asioivaa ymmärretään paremmin ja väärinkäsitykset vähenevät.
- Käyttäjä saa onnistuneita kokemuksia vuorovaikutuksesta muiden kanssa ja itsevarmuus kasvaa.
- Tulkin kanssa voi osallistua erilaisiin tilanteisiin ja tutustua uusiin ihmisiin. Tätä kautta elinpiiri kasvaa.
- Onnistuneet kokemukset rohkaisevat omatoimisuuteen.
- Asiakkaan elämänlaatu kohenee, koska tulee kuulluksi ja on mahdollisuus ilmaista omaa tahtoaan tasavertaisesti muiden ihmisten kanssa.

LÄHTEET

- Kelan Vammaisten tulkkauspalvelu: <https://www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu>
- Kelan perehdytys tulkkauspalveluun: <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-vammaisten-tulkkauspalvelu-perehdytys>
- Papunet: <https://papunet.net/>
- Puhevammaisten tulkkauspalvelu: <https://selko.fi/puhevammaisten-tulkkauspalvelu/>
- <https://www.kehitysvammaliitto.fi/tikoteekki/tietoa/puhevammaisten-tulkkauspalvelu/>